

DE DRIEMASTER

MAANDBLAD VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

De nieuwe voorzitter

„JONGEREN ZIJN IDEALISTISCH”

Zijn gehele toespraak, uitgesproken ter gelegenheid van de opening van het zeventiende Jaarcongres van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, heeft de oud-voorzitter van de JOVD, de heer H. Wiegel, gewijd aan het functioneren van de democratie in ons land.

De hervormingen die nodig zijn moeten niet worden gezocht in diepgaande staatsrechtelijke wijzigingen, maar in de praktijk van het ongeschreven staatsrecht, en vooral in de houding van regering, parlement en politieke partijen. Hans Wiegel viel scherp uit tegen de KVP, die naar zijn mening nu al jaren onze democratie verziekt. Steeds heeft de KVP getracht de PvdA en de VVD tegen elkaar uit te spelen. Aan die dubbelhartige politiek van de KVP moet en kan nu een eind gemaakt worden. Voor de kiezers is de KVP duidelijk door de mand gevallen. De VVD is het aan de democratie in Nederland verplicht duidelijkheid te eisen. In dit verband stelde Hans Wiegel zich achter de uitspraken van Mr. Toxopeus: alleen na verkiezingen is de VVD bereid aan formatiebesprekingen mee te doen; in een kabinet met liberalen zal ook door de andere partners

onomwonden moeten worden gesteld dat er een nieuw beleid gaat worden gevoerd; de ministers die op het beleid van het kabinet Cals een duidelijke politieke stempel hebben gedrukt dienen niet in een regering met de VVD terug te keren.

Ook zal van de confessionele partijen moeten worden geëist dat zij zich voor de komende verkiezingen uitspreken over de door hen gewenste toekomstige regeringssamenwerking. Als er één politieke situatie is geweest waarin dit door de PvdA en VVD van de confessionele partijen, en met name van de KVP, kan worden gevraagd, dan is het thans. Wiegel pleitte voor een overwegen van de mogelijkheid van een openbare afspraak over deze zaak tussen de PvdA en de VVD. Beide partijen hebben reeds aangekondigd de komende kabinetsperiode niet met elkaar in één regering te willen gaan zitten. Dit verschaft mede de mogelijkheid in alle eerlijkheid een afspraak tussen de PvdA en de VVD (goed te keuren door de beide partijcongressen) te maken. De voorzitter van de JOVD noemde dit een politiek paardemiddel om aan het tegen elkaar uitspelen van PvdA en VVD door de

KVP en de andere confessionele partijen een eind te maken. De PvdA en de VVD zouden moeten overeenkomen niet aan formatiebesprekingen deel te nemen, als de confessionele partijen zouden weigeren vóór de komende Kamerverkiezingen hun voorkeur uit te spreken.

Ook het laten vallen van de sinds 1922 bestaande parlementaire gewoonte dat het kabinet aan de vooravond van de Kamerverkiezingen zijn ontslag aanbiedt, zou er toe kunnen bijdragen de politieke duidelijkheid te bevorderen. Het kabinetsbeleid zou dan inzet van de verkiezingen worden. De kiezers kunnen zich over dit beleid uitspreken, en de regeringsgezinde partijen worden zo gedwongen het kabinet uitsluitend op zijn beleidsresultaten te beoordelen: men kan en zal niet meer, zoals dat in het verleden wel is geweest, een kabinet dat men liever vandaag dan morgen ziet verdwijnen, laten zitten omdat er toch over een paar maanden verkiezingen komen. Het parlement wordt tot duidelijke oordelen gedwongen terwijl het veelvuldig stellen van de kabinetskwestie, en het daarvoor wijken van de regeringspartijen, zo zal kunnen worden beperkt.

De politieke duidelijkheid, en de werking van de democratie, kunnen naar de mening van de heer Wiegel, verder worden verbeterd, door het doorgzichtiger maken van onze politieke partijen, onder meer via wettelijke regelingen zoals betreffende de procedure van Kandidaatstelling voor de vertegenwoordigende lichamen, en de openbaarheid van financiën.

Ook een verbetering van de salariering van de Kamerleden, en het ter beschikking stellen aan de fracties van gelden voor een hoog gekwalificeerde staf, kan hiertoe bijdragen. Voorts ontbreekt nog alles aan de politieke vorming van kiezers en toekomstige kiezers. Tenslotte pleitte de voorzitter van de JOVD voor het afschaffen van de opkomstplicht, omdat ieder het recht moet hebben zich niet voor de politiek te interesseren, en de partijen zo gedwongen worden actiever op te treden.

Hans Wiegel zei het grootste deel van zijn rede aan het functioneren van onze democratie te hebben, gewijd omdat hier op dit ogenblik in ons land een brede discussie over aan de gang is, en omdat de situatie rijp is hervormingen door te voeren. Eén van de groepen, die bij deze discussie een belangrijke rol spelen, is de partij D '66. „Ik heb, zo zei Hans, in mijn voorgaande betoog naar ik hoop aange-toond dat we de hervorming die inderdaad nodig is, in het kader van het huidige politieke systeem tot stand

moeten, en ook kunnen brengen”. De JOVD-voorzitter zei het niet eens te zijn met de voorstellen van D '66 om ons staatsrecht ingrijpend te wijzigen. Tegen de invoering van het districtenstelsel, en het rechtstreeks verkiezen van de minister-president, zijn vele bezwaren aan te voeren. Daarbij geloofde hij niet in de politieke haalbaarheid van deze ideeën van D '66.

Voorts ook omdat de politiek, die de initiatiefnemers van D '66 in hun Appèl ten aanzien van de vele andere politieke vraagstukken zeggen voor te staan, niet op essentiële punten verschilt van de programma's van de andere partijen, zei de voorzitter de bedoeling van D '66 te komen tot de oprichting van een nieuwe partij te betreuren.

Het Hoofdbestuur van de JOVD heeft hier al eerder zijn verontrusting over doen blijken, temeer omdat er reden bestaat te geloven dat een dergelijke partij zich tussen PvdA en VVD zal gaan opstellen. Hans Wiegel zei aan versplintering in het liberale kamp geen enkele behoefte te hebben. In de huidige politieke situatie moet men zich ernstig bewust zijn van de gevolgen hiervan voor de invloed van de liberalen in de praktische politiek van ons land. Ook tijdens het liberale be-raad, waarvan inmiddels een eerste vergadering heeft plaats gehad, hebben wij daar het onze over gezegd. Vast staat volgens de heer Wiegel, dat die JOVD'ers die lid van een eventueel nieuwe partij zouden worden, in de JOVD uiteraard van harte welkom blijven. De JOVD is een onafhankelijke organisatie, en zij moet de enige liberale jongerenorganisatie in Nederland blijven, open voor iedere jongere die zich liberaal voelt, ook voor hen die zich in hun praktische politieke keuze bij de VVD niet thuis voelen.

„Het verschil in benadering van de politiek”, besloot de oud-voorzitter van de JOVD zijn openingsrede, „tussen ouderen en jongeren leidt wel eens tot verschillen van mening. Jongeren zijn idealistisch, ouderen dienen hun idealen in praktijk te brengen. Die verschillen van inzicht tussen VVD en JOVD, zoals ze er zijn geweest en ook wel in de toekomst zullen zijn, hebben hun nut: de discussie in het liberale kamp wordt er door bevorderd, en ouderen en jongeren dwingen elkaar zo tot een constant nadenken over de te voeren politiek”.

Hans Wiegel sprak de hoop uit dat de goede verstandhouding tussen de VVD en de JOVD ook het komend jaar in het belang van de toekomst van het liberalisme, zal worden bestendig; zeker nu er een belangrijke verkiezingsstrijd voor de VVD op komst is.

BESTE FRITS

Het is met enige schroom dat ik de symbolische voorzittershamer van deze redactie van je overneem. Het valt echt niet mee om iemand op te volgen als jij, die toch maar eventjes vijftien jaar lang leiding heeft gegeven aan het in goede banen sturen en houden van de jonge liberaaltjes, zoals ze zijn verenigd in onze JOVD. Wij zullen je inspirerende beschouwingen zeer bepaald missen, met name die over de ontwikkeling van het Nederlandse partijwezen en over de liberale beginselen. Dergelijke beschouwingen zal ik (en daarvan ben ik helemaal overtuigd: de lezer zij reeds gewaarschuwd), nooit kunnen schrijven.

Dat is nu een opmerkelijke gave die men al dan niet van nature mee heeft gekregen. Mij persoonlijk ligt nu eenmaal meer de aktualiteit. En je zal het mij hopelijk niet kwalijk nemen, Frits, als ik zeg dat mij het meest hebben geïmponeerd jouw artikelen over de fameuze „Zo-Is-Het”-affaire en over het weinig verheffende conceptbegin-selprogramma van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

Frits, dit afscheid is geen gemakke-

lijke zaak. Wij zullen er echt aan moeten wennen dat je redactievergaderingen niet meer permanent zult bijwonen. Wat je natuurlijk wel zou moeten en misschien zelfs zou kunnen doen, is ons eens af en toe met jou aanwezigheid te verrassen. Het is altijd een beetje nare zaak dat bij een afscheid uit de redactie wederzijds wordt gezegd, verzekerd en plechtig beloofd van elkaar niet in de steek te laten van tijd tot tijd nog eens langs te komen. In de praktijk is daarvan tot nu toe niets terecht gekomen. Ik hoop dat jij de eerste oud-hoofredacteur zal zijn, die zijn redactionele makkers eens komt opzoeken.

Het zal jou niet zijn meegevallen om na vijftien jaar ineens met dit werk op te houden. Het zal ons niet meevallen om aan het feit te wennen, dat wij niet meer steeds terug kunnen vallen op jouw ervaring en enthousiaste werkzaamheid voor onze Driemaster. Nogmaals bedankt voor al hetgeen je in de afgelopen jaren voor de Driemaster en dus voor de vereniging hebt gedaan.

R. M. MARCUSE

LIBERALISME NU EN STRAKS

De congresrede van mevrouw A. Fortanier-de Wit, fractie-voorzitster van de VVD in de provinciale staten van Noord-Holland is een goede redevoe ring geweest. Zij beantwoordde name- lijk aan de eisen, die aan dergelijke toespraken moeten worden gesteld: Zelfkritiek, deskundigheid en enthousiasme.

Wat die zelfkritiek betreft deed het goed om te horen haar uitspraak over de nabije toekomst: „Wij zijn op weg naar een tijd, die bepaald wordt door automatisering en toenemende vrije tijd. Heeft in een dergelijke wereld het liberalisme nog wel zin”? Haar antwoord was natuurlijk bevestigend: Als we het liberalisme opvatten als een levensstijl, waarin de geestelijke vrijheid en de vrijheid van meningsuiting vooropstaan, dan heeft het nooit meer zin gehad dan nu.

Die zelfkritiek en kritiek op het eigene kwam ook tot uiting in haar erkenning van de juistheid van grieven tegen de liberale partij, maar in het uitlopen uit de partij zag zij geen oplossing: alle liberalen moeten samengaan en staan en strijden voor de gemeenschappelijke idealen belichaamd in

het liberalisme. Mevrouw Fortanier meende, dat als je eenmaal een positie hebt in de partij het helemaal niet nodig is om de weg te lopen: „De heer Gruyters is niet verguisd door de liberalen, hij kon wethouder worden!” In dit verband geloofde zij te moeten stellen, dat alleen de VVD een liberaal accent kan geven aan een regering.

Interessant waren haar uitspraken over de buitenlandse politiek. Ten aanzien van Vietnam kwam zij met de voor vele liberalen waarschijnlijk verbijsterende uitspraak, dat het een beetje al te eenvoudig is om deze kwestie zo voor te stellen dat Amerika probeert een dam op te werpen tegenover het dreigende communisme.

„Dit is een zeer gevaarlijke vereenvoudiging van de zaak. Veel essentie- ler is natuurlijk dat het hier gaat om een grote burgeroorlog en een sociale revolutie.”

Ontwikkelingshulp

Ten aanzien van de ontwikkelingshulp stelde spreekster dat de JOVD het ook op dit punt doet: geen kreten van 2% of iets dergelijks. „We moeten de ontwikkelingslanden helpen zichzelf te helpen. Maar het belangrijkste is het slopen van de handelsbarrières.

De grondstoffenprijzen moeten ten koste van alles worden gestabiliseerd; als dit niet lukt dan helpt geen enkele hulp, zelfs geen 3 of 4% van het nationale inkomen! Er gaat trouwens een revolutie over de gehele wereld, meende spreekster. Onderdelen daarvan zijn de kernwapens, de strijd om de mensenrechten, de automatisering en de cybernetica.

Na deze zaken treffend en duidelijk geanalyseerd en ontleed te hebben ging mevrouw Fortanier even enthousiast als gedetailleerd in op de taken, die voor het liberalisme zijn weggelegd in het huidige en komende tijdsbestek. Liberalen moeten niet alleen strijden voor de vrijheid van de drukpers: onder geestelijke vrijheid valt juist in de eerste plaats de vrijheid van meningsuiting, of het nu een demonstratie betreft of radio en tv. Natuurlijk dient men zich bij deze zaken te houden aan de wet, maar de vrijheid van meningsuiting dient verankerd te worden in de grondwet.

„Het gaat niet om de vrijheid van de enkeling alleen of van bevoorrechte groepen. Juist wij moeten ons bewust zijn van onze verantwoordelijkheid, niet alleen onszelf, maar ook voor onze naasten en de samenleving als geheel”.

Tegen het einde van haar betoog liet mevrouw Fortanier de politieke partijen de revue passeren. De VVD vond zij de beste partij: het ademloos luisterende gehoor kreeg de raad op deze partij, de duidelijkste van alle te stemmen, vooral ook om versnippering te voorkomen.

Mevrouw Fortanier eindigde haar redevoering met een vurig pleidooi voor het liberalisme als combinatie van idealisme en realiteitszin, strijdend voor de menselijke waardigheid: „Het liberalisme zal creatief zijn of het zal niet zijn!” Een in vervoering gebracht gehoor dankte de congresspreekster met een langdurige staande ovationele hulde.

REINIER EXIT

Tijdens de behandeling van het agendapunt „Hoofdbestuursbeleid 1965-1966, Driemaster” deelde oud-voorzitter Hans Wiegel, zichtbaar onder de indruk van de betekenis van dit bericht, eveneens mede, dat Reinier Heyting besloten had uit de JOVD te treden. Dit hield automatisch in, dat Reinier ook geen deel meer uit kon maken van de redaktie. Namens het gehele hoofdbestuur verklaarde Hans, dat men deze stap ten zeerste betreurde dat men het een heel trieste zaak vond.

„Inmiddels is Reinier teruggekomen van zijn besluit de vereniging de rug toe te keren: „Uit waardering voor de moedige start van de nieuwe voorzitter, Gerard van der Meer, heb ik besloten wel mijn opzeggings voor het lidmaatschap van de vereniging te niet te doen.” Aldus de mededelingen van Reinier Heyting aan schrijver dezes. Wat die woorden „moedige start” nu eigenlijk inhouden, is natuurlijk wel duidelijk: de verheugende mededeling van Gerard, dat het nieuwe hoofdbestuur zich op precies dezelfde wijze zal opstellen tegenover D'66 als het dat tot nu

toe heeft gedaan jegens de VVD. Helaas betekent dit alles niet, dat Reinier Heyting ook weer in de redaktie terug keert. Aangezien hij op de korst mogelijke termijn wil afstuderen en nogal actief betrokken is bij de initiatieven en ontwikkelingsprocedures van de partij D'66, meent hij geen tijd genoeg meer over te hebben om zich ook nog eens geheel en al voor de Driemaster te kunnen inzetten.

Reinier, wij betreuren dit besluit buitengewoon. Te meer, omdat wij het idee niet van ons kunnen afzetten dat jij het tijdrovend aspect van het Driemasterwerk nogal overschat. Wij zijn bijzonder verheugd geweest toen jij verleden jaar deel uit ging maken van de redaktie. Jouw activiteiten als redakteur zijn niet minder sprankelend en goed geweest dan als JOVD-voorzitter. Het doet ons leed, dat de fantastische samenwerking niet langer dan een jaar heeft mogen duren.

Wij hopen je nog vaak als gast in de Driemasterkring- en kolommen te begroeten.

R. M. MARCUSE

Notities van de voorzitter

Het congres is achter de rug. De congrescommissie heeft bergen werk verzet en zal wel eens met angst naar deze dag hebben uitgezien.

Maar dat was niet nodig. De sfeer was best, de organisatie liep op rolletjes, geen wanklank is gehoord. Lammert cs., gefeliciteerd! Ook over het politieke resultaat mogen we tevreden zijn. De twee resoluties zijn na goede en zakelijke discussies aangenomen. Twee moties kregen de steun van alle aanwezigen.

Het Hoofdbestuur had graag stemverheffing in behandeling willen nemen. Het is democratisch dat de meerderheid beslist.

Wij zullen nu op 19 november onze stem gaan verheffen. Utrecht bood dadelijk aan de dag te organiseren. Dat tekent de goede sfeer in onze JOVD. Zakelijke onenigheden zullen er steeds zijn. Maar als het nodig is, staan we voor elkaar op de bres. Ik vind dit een zeer prettige ervaring, zo vlak na de aanvaarding van mijn voorzitterschap. Ik heb gezegd, dat ik hoop dat de leden het ons niet gemakkelijk zullen maken. Ik herhaal dat hier in alle duidelijkheid en oprechtheid. Het zal voor ons de stimulans zijn om ons werk zo goed mogelijk te doen.

Ook dit Hoofdbestuur zal er voor zorgen dat de JOVD blijft bestaan „in de voorhoede van het liberalisme”.

GERARD VAN DEN MEER

VIETNAMESE REACTIE

Teleurstelling is wel het minste wat men kan voelen na de reacties van de FJGPvdA, JOKVP, ARJOS en CHJO op onze open brief inzake Vietnam (zie Driemaster september 1966).

Het is niet dat de anderen niet willen.

Het is de toon van het antwoord.

Onzakelijke argumenten worden aangedragen om aan te tonen dat men niet gelukkig is met het JOVD-initiatief: men verwijt ons meer oog te hebben voor publiciteit dan voor de Vietnamese zaak, men verwijt ons dat het initiatief te laat is gekomen, men werpt ons voor dat iedere organisatie zelf al een standpunt heeft.

Naar mijn mening is de Vietnamese zaak belangrijk genoeg, en is de belangstelling van de Nederlandse jeugd groot genoeg, om het Vietnamese probleem voortdurend onder de aandacht te brengen. Van belang is niet dat het initiatief te laat of te vroeg werd genomen, maar dat het genomen is. Het kwam bovendien op een moment dat U Tant in Moskou zijn ernstige verontrusting over de ontwikkelingen in de strijd luchtte, terwijl de publieke opinie in de US vóór en tegen in beweging kwam door de hearings in de Senaatscommissie voor buitenlandse zaken en de Congresscommissie voor on-amerikaanse activiteiten.

Iedere organisatie heeft zijn standpunt over Vietnam. Het zou inderdaad een testimonium paupertatis zijn als b.v. de CHJO wel een mening had over Beattle muziek in de NCRV-programma's, en niet over belangrijke politieke vraagstukken.

De standpunten verschillen natuurlijk, maar niet zoveel dat wij elkaar niet in één gemeenschappelijke verklaring kunnen vinden.

Een gemeenschappelijk standpunt wint het niet alleen in overtuigingskracht van vijf meningen die op detailpunten verschillen, het voorkomt ook veel onnodig gekibbel. Een gemeenschappelijk standpunt zal een krachtig middel zijn om de publieke opinie van de jeugd en van de ouderen te vormen, en zou er zo toe kunnen leiden dat het Nederlandse parlement en de Nederlandse regering duidelijker gaan bijdragen aan het vinden van een oplossing voor de spanningen in Zuid-Oost Azië.

Politieke jongeren tonen zich dus verontrust over Vietnam. De organisaties hebben afzonderlijk hun meningen gegeven en willen nu een gemeenschappelijk standpunt bepalen. Maar men vindt dat ons initiatief te laat kwam. Waarom moesten ze dan wachten op een JOVD initiatief? Waarom moet dan het beraad, dat we op 12 augustus vroegen, pas op 5 oktober gehouden worden?

Heel wat frisser was de reactie van AVRO-minjon, dat direkt een interview met Hans Wiegel vroeg, en een week later het hele wekelijkse uur zendtijd besteedde aan een Vietnam-discussie tussen georganiseerde politieke jongeren, Vietnam-actiegroepen en alle anderen die hun mening wilde geven. Een dergelijke enthousiaste en spontane reactie hadden we verwacht van de aangeschreven organisaties.

A. J. B. Hubert, politiek onder-

NIEUW RECHTS

Vooropstellende, dat men de **numerieke** sterkte van de JOVD niet te zwaar kan laten wegen, acht ik het geen deze jongerengroep in „De Driemaster” naar voren brengt als symptoom toch wel belangrijk en de invloed daarvan ben ik geneigd niet te onderschatten. Het oktober-nummer van dit blad, geeft mij aanleiding tot enkele vragen en opmerkingen.

1e. Het hoofdartikel D '66 van R. Marcuse.

De opstelling van de JOVD is duidelijk links. Voor wie het nog niet wist, staat dat nu wel vast.

Men ziet, gelukkig, nog het meeste heil in een „breed beraad” om te komen tot een accord binnen het kader van één liberale partij, waarbij **de VVD-leiding vele en grote concessies zal moeten doen!** O.m. een duidelijke „opening naar links” maken. Doet men dit niet, dan is de oprichting van een soort voormalige vrijzinnig-democratische partij gerechtvaardigd. Van oorspronkelijkheid gesproken!

Deze hier geprezen oorspronkelijkheid van het D '66 initiatief, zou ook moeten blijken uit de 2 voorgestelde staatkundige hervormin-

gen w.o. het invoeren van een distriktenstelsel en de rechtstreekse verkiezing van de minister-president. Men vat dit samen onder de termen „durf en serieuze aanpak van zaken”. Dit doet wat naïef en oppervlakkig aan.

Het artikel eindigt met de opmerking, „dat de Democraten '66 in de eerste plaats tot een gesprek met de VVD en overige liberale groeperingen bereid moeten zijn en daarbij dan hoge eisen moeten stellen”.

Wanneer die bereidheid er niet is, zouden we dan moeten concluderen, dat hier behalve genuanceerde opvattingen op onderdelen van de liberale politiek, ook persoonlijke ambities een rol spelen? Dan is echter de democratie en vooral de duidelijkheid in de democratie er allerminst mee gediend. Duidelijker worden de zaken alleen maar wanneer er minder mensen met eigen genuanceerde meningen naar voren komen en zich vooral niet in een nieuwe groep of partij aandienen. De verwarring wordt dan steeds groter.

Men zal terwille van de duidelijkheid voor de doorsnee, niet politiek geschoolde kiezer, binnen het kader van ten hoogste 3 of 4 politieke partijen, met principieel verschillende beginselen t.a.v. essentiële vraagstukken in onze samenleving, voor het voetlicht moeten treden en het volk de kans geven om daaruit zijn volksvertegenwoordiging te kiezen. Dan kan men ook een regering samenstellen, die het volk en zijn beginselen waarlijk vertegenwoordigt, met een duidelijke, principiele oppositie als tegenspeler.

Men moet dan echter bereid zijn, eigen genuanceerde meningen ondergeschikt te maken aan het grote doel, in eigen partij een grootste gemene deler te vinden van zijn eigen politieke opvattingen, die echter moeten stoeien op de beginselen van die partij. Persoonlijke ambities zal men eveneens moeten onderdrukken en men zal moeten realiseren, dat in de politiek personen weliswaar belangrijk zijn, doch als exponenten van de beginselen.

Van wie vindt de heer Marcuse, resp. de JOVD dat in deze het initiatief tot het beraad tussen D '66 en de VVD moet uitgaan?

2e. Van de hand van dezelfde schrijver lezen wij onder „MARGINALIA” een stukje onder het hoofd „Korthals”.

De „tot op heden gecontinueerde afwezigheid van Drs. Korthals uit de liberale partij politiek”, vestigt er nog eens de aandacht op, dat er iets niet goed zit en dat er „bezwaarde liberalen” zijn.

Gesuggereerd wordt, dat het initiatief tot een toenadering van de VVD moet uitgaan. Daar zal weinig op tegen zijn, mits de zaak al niet tot een prestige-kwestie is uitgegroeid.

Wanneer Mevrouw Fortanier-de Wit, volgens het vraaggesprek in hetzelfde nummer van „De Driemaster”, vertelt dat er tussen de heren Toxopeus en Korthals een goede persoonlijke verhouding bestaat, dan moet het langs die weg toch niet zo heel moeilijk zijn om tot een gesprek te komen en elkaar weer te vinden in „het kader van die éne grote liberale partij”?

3e. Bij het artikel van de heer R. A. Heyting onder de titel „Een klap en een zucht”, zet ik enkele uitroepetekens en vraagtekens.

a. De klap van Ir. Baas zou in strijd zijn met een genuanceerde sociaal-economische glimlach naar de Boeren Partij, door enige „liberalen” bepleit. Als er nu ooit 2 dingen niets met elkaar te maken hebben, dan zijn het deze!

b. „Toegegeven moet worden, dat de principiele uitgangspunten van het VVD bezuinigingsplan (plan Joekes), achteraf zijn gebleken juist te zijn”. Uitroepetekens! Hè, hè! Bravo!

c. „Dr. Vondeling heeft met zijn **sterk gematigde begroting**, een duidelijke concessie gedaan een bepaalde economische verschijnselen, die zich op het ogenblik voordoen.” Groot vraagteken!

d. „Al met al is de nieuwe rijksbegroting toch wel met een zucht van verlichting ontvangen”. Groot vraagteken.

e. Het laatste vraagteken plaats ik bij de passage over het studiebeurzenbeleid, „vrees voor een ongezond machtig, al dan niet hooggeleerd ambtenarenapparaat is misschien de oorzaak van de keuze van studiebeurzen als object van bezuiniging”. Een nare insinuatie!

Is de JOVD wel zo gelukkig met dit redactionele artikel en is daarnaast de combinatie redactielid Driemaster en ondertekenaar-initiatiefnemer van het Appel D 66 wel acceptabel?

J. H. FABER

NASCHRIFT: Dit artikel werd geweigerd door de redactie-commissie van „Vrijheid en Democratie”, het weekblad van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

REDACTIE

Uit onze JOVD-familie

Getrouwd:

Gerard van der Meer
en
Cornelia Joséve

Den Helder, 22 november 1966.

Verloofd:

Richard Meijer
en
Margot Eynwachter

Amsterdam/Stolwijk, 16 oktober 1966.

Verloofd:

Arjen Tjepkema
en
Heloesch Bleichrodt

Amstelveen, 19 november 1966.

Getrouwd:

Bert Engel
en
Jelly Schaak

Aalsmeer/Rijsenhout, 18 november 1966.

Verloofd:

Egbert van Bueren
en
Nancy Adriaëns

Den Haag, 26 november 1966.

De Driemaster

Maanblad van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.).

Hoofdredacteur:

Drs. R. M. Marcuse.

Leden van de redactie:

J. Hidding
J. v. d. Burg
Ineke Hubeek
W. Maarse Nzn. (secretaris).

Redactie-adres:

Bloemgracht 7 soust.
Amsterdam-C.

Kopij afdelingspagina:

Nieuwe Parklaan 155
Scheveningen.

Administratie-adres:

Balistraat 21, Delft.

Abonnementsprijs minimum f 7,50 per jaar (voor leden gratis).

Betaling van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277.760 t.n.v. stichting „De Driemaster” te 's-Gravenhage.

Alg. secretariaat:

Savornin Lohmanlaan 66, Groningen, tel. 05900-37511.

Alg. penningmeester:

H. Bosma, Kleine Haddingestraat 12, Groningen; postgiro 953500.

Met ingang van heden luidt het redactie-adres:

**Bloemgracht 7 soust.
Amsterdam-C.**

**Een opinieblad lezen?
Elke vrijdag verschijnt
VRIJ NEDERLAND. Neem
een proefabonnement
voor 10 weken à f 3,50**

BON

Naam _____

Adres _____

Woonplaats _____

Handtekening _____

voor een proefabonnement van tien weken op Vrij Nederland. De kosten hiervan bedragen f 3,-

**VRIJ NEDERLAND - RAAMGRACHT 4
AMSTERDAM - POSTGIRO 13 51 76**

LEEUWARDEN '66

Het lijkt me geenszins overdreven om in eerste aanleg vast te stellen dat het Leeuwarder Jaarcongres een goed congres is geweest. Dat is natuurlijk niet uitsluitend te danken aan de grote werkzaamheden van de congrescommissie, die ook vanuit deze plaats alle recht heeft op een woord van dank en bewondering. Nee, ik dacht zo, dat het in de allereerste plaats te danken is aan het beheerst-geroutineerde optreden van **Hans Wiegel**, dat dit congres als het ware op rolletjes verliep. Voor de eerste keer zat men niet in tijdnood en bleef er voor de rondvraag, altijd zo'n penibel punt, ruim een uur over.

Vragenpakket-Boosman

Ruim 200 JOVD-ers hebben dit congres bijgewoond. Een fraai aantal voor een dermate ex-centrisch gelegen gemeente als Leeuwarden. Tot die genodigden, die terecht speciaal welkom werden geheten, behoorden onder vele anderen ons ere-lid drs. H. A. Korthals en zijn echtgenote, mr. W. J. Geertsema, (die de Tweede Kamerfractie van de VVD vertegenwoordigde), prof. S. Korteweg (namens het curatorium van de Telderstichting), lid van verdienste en oprichter-oud-hoofdredacteur van dit blad G. Stempfer, en dr. E. Nordlohne, alsmede de voormalige algemeen penningmeester K. Weide. Zondag kwam daar tot veler vreugde nog een gast bij: oud-voorzitter en oud-hoofdredacteur en oud landelijk-voorzitter Evert Hoven en echtgenote.

Voor de rede, waarmee Hans Wiegel het congres opende, verwijs ik naar elders. Direct na zijn toespraak stelde hij de vergadering voor een telegram van trouw en afhankelijkheid te zenden naar koningin Juliana. Aangezien geen duidelijk dissidente geluiden werden vernomen, kon dit voorstel worden geacht de algemene instemming van de vergadering te hebben. In een sneltreintempo werd vervolgens de agenda van de huishoudelijke vergadering afgewerkt. De eerste belangrijke opmerkingen kwamen pas bij het punt hoofdbestuursbeleid 1965-1966:

G. Boosman (Gron.) legde een pakket van vijf vragen op de bestuursafdeling: Hij stelde voorop de grootste waardering te hebben voor het beleid in het afgelopen jaar en huldigde het bestuur inzake zijn standpunt in de z.g. kwestie-Gruyters, maar vroeg zich vervolgens af, of a) enkele h.b.-verklaringen niet achterwege hadden kunnen blijven aangezien zij geen specifieke-liberale zaken behandelen, b) waarom niet het hoofdbestuur zelf was gekomen met verklaringen over die zaken waarvan het de VVD in de beroemde Open Brief verweten had geen enkel initiatief te hebben genomen, c) of het hoofdbestuur niet in het afgelopen jaar wat al te veel „politiek partijtje is gaan spelen”, in welk verband hij precies wilde weten, welke verlangens door de JOVD waren naar voren gebracht bij het fameuze algemene beraad in liberale kring. Vierde probleem voor Gerlof Boosman vormde de tweesprong, waarop de vereniging zou zijn aangekomen: een algemene politieke oriënteringsorganisatie te zijn, ofwel een pressiegroep inzake de VVD. En tenslotte wilde hij wel eens weten waarom er nu toch weer twee h.b.-leden vertrokken, terwijl in Dalfsen nog zo plechtig was verzekerd, dat dit niet zou gebeuren.

In zijn uitvoerige beantwoording stelde Hans Wiegel terecht, dat de h.b.-verklaringen niet alleen zuiver liberale, maar juist ook algemene belangrijke zaken dienen te behandelen. Aan de bezwaren, geuit in de Open Brief, hebben h.b.-leden voldoende en vaak genoeg naar buiten doen blijken, hoe zij over deze zaken dachten. Daarom was het niet nodig gebleken nog eens een verklaring te laten volgen, te meer niet, omdat er al zoveel waren uitgegeven. Hans meende, dat de JOVD niet op een tweesprong staat: wij zijn, zo dacht hij althans, zowel een algemene politieke oriënteringsorganisatie als een pressiegroep, in welk verband hij niet de naam van één partij noemde. Wat het aftreden betreft van de twee h.b.-leden (hijzelf en Richard Meijer): het waren zuiver persoonlijke omstandigheden en overwegingen die hier de doorslag hadden gegeven. Zoals de oplettende lezer ongetwijfeld reeds zal hebben gekonstateerd: één vraag vergat de voorzitter toevallig te beantwoorden. Deze vraag, inzake het liberale algemene beraad, werd zondagmiddag bij de rondvraag opnieuw aan de orde gesteld en toen wél van een antwoord voorzien. Redacteur Maarse zal de lezer over deze problematiek iets meer kunnen vertellen.

De heer **Meijer** (Utrecht), indiener van velerlei amendementen op de twee voorgestelde resoluties, vroeg zich af, of de naam van de vereniging niet voor verandering in aanmerking kwam.

In dit verband gingen zijn gedachten uit naar „Liberale Jongeren”. Voorzitter Wiegel reageerde duidelijk afwijzend: hij was er bepaald niet vóór.

Het was enkele jaren geleden al eens geprobeerd en de desbetreffende vergadering was in een algehele chaos verlopen. Niemand in de vergadering kwam op het idee om Hans te vertellen, dat dit natuurlijk nooit een reden kan en mag zijn om altijd aan het bestaande, in dit geval de naam van de vereniging, vast te blijven houden.

R. Straatsma (Sneek), wilde nog eens uitdrukkelijk de onafhankelijkheid van de JOVD onderstrepen. Verschillende passages uit de toespraak van de voorzitter vormden voor hem aanleiding om een vraagteken achter die onafhankelijke positie te zetten. Het was voor deze spreker een moeilijke zaak om waar te maken, dat momenteel JOVD niet betekende JOVVD.

Voorzitter Wiegel wilde dat er geen misverstand ontstond over de onafhankelijkheid van de JOVD: wij zijn volkomen onafhankelijk en dat moet zo blijven. Het beste antwoord leek hem trouwens (terecht! — R.M.) de stemverheffing, zoals die aan de congresleden was voorgelegd.

Wijzigingen in de Driemasterredactie

Het punt Driemasterbeleid gaf slechts aanleiding tot het bekende gemor over de afdelingspagina: waarom worden zo vaak bepaalde berichtjes en/of verslagjes niet geplaatst? Hoofdredacteur Frits Wagenmaker konstateerde tevreden dat het algemene beleid van de redactie werd goedgekeurd. Wat betreft het afdelingsnieuws: met de zorg voor de desbetreffende pagina is een speciaal h.b.-lid belast. Méér

dan een pagina kan voor dit soort zaken niet worden afgestaan. De afdelingsbesturen moeten hun nieuws en verslagjes steeds op de kortst mogelijke termijn insturen.

Vervolgens stond Hans Wiegel terecht langdurig stil bij het feit, dat de vereniging met ingang van 1 november de grote figuur in de redactie zal moeten missen: Frits Wagenmaker, als hoofdredacteur de opvolger van Evert Hoven, maar reeds véél langer zitting hebbend als redacteur, heeft besloten zich terug te trekken. Hans gaf, wat men zou kunnen noemen, een historisch-fragmentarisch overzicht van Frits Wagenmaker's 15-jarige imponerende staat van dienst. Namens de vereniging bracht hij de hoofdredacteur alle dank en hulde voor zijn vele werkzaamheden. Het langdurige applaus bewees overduidelijk, dat de vereniging er precies zo over dacht. Opvolger van Frits Wagenmaker zal zijn: ondergetekende. Als redacteur is verder benoemd Jan van der Burg uit Rhoon.

Democraten '66

Bij het punt beleid hoofdbestuur in het komende verenigingsjaar kwam Gerlof Boosman met een probleem, dat zeer velen bezigt: hoe zal het h.b. zich opstellen tegenover de partij Democraten '66? Zal men ook contacten met deze partij gaan onderhouden?

Aanstaand voorzitter **Gerard van der Meer** gaf een even kort als verheugend duidelijk antwoord: het nieuwe h.b. zal zich op precies dezelfde wijze opstellen tegenover de Democraten '66 als tegenover de VVD. Men is blij met de contacten, zoals die momenteel met de VVD bestaan. Een uitnodiging tot gesprek van de Democraten '66 zal het nieuwe h.b. graag aanvaarden.

Dekkingsplan

Over de begroting 1966-1967 ontstond een klein debat tussen penningmeester **Henk Bosma** en enkele afgevaardigden, die geen al te groot vertrouwen bleken te hebben in het dekingsplan. Van deze afgevaardigden was **George Verberg** (Bilthoven) de belangrijkste woordvoerder. Toen hem werd toegezegd dat het h.b. in Dalfsen met een tussentijds financieel verslag zal komen, toonde hij zich weer wat gerustgesteld. De begroting werd vervolgens zonder stemming aanvaard. De hoofdbestuursverkiezingen vormden geen probleem: aangezien zich geen tegenkandidaten hadden gepresenteerd, werden de h.b.-kandidaten bij acclamatie verkozen.

Diner en bal na

Na de uitstekende redevoering van mevr. A. Fortanier-deWit (zie voorpagina) volgde na een borrel- en kennismakingsintermezzo, een goed verzorgd diner. Hier werd het woord gevoerd door drs. H. A. Korthals, dr. E. Nordlohne en Gerard Maier (namens de WFLRY en de westduitse Jungdemokraten). Een bijzonder grote verrassing vormde het optreden van de Frie-

se dansgroep. Dit was nu eens eindelijk iets anders dan het vertrouwde dansje, dat men gewoonlijk tijdens het diner mag maken. Slechts zeer weinigen zullen hebben geweten, dat dergelijke vormen van regionale cultuur in ons land nog bestaan! De afgevaardigden toonden terecht hun zeer grote bewondering en dankbaarheid, zodat gelukkig nog een toegift werd gegeven. De dankwoorden van Hans Wiegel waren in wezen overbodig: het enthousiasme van de aanwezigen sprak voor zichzelf.

Het bal na is een duidelijk succes geworden. Dit is vooral te danken aan de perfect spelende studentenjazzband uit Groningen. Het was een verademing om eindelijk weer eens echte oude stijklanken te horen. Alleen: de zaal was wel een beetje al te klein. Juist deze band was in een grotere lokaliteit véél meer tot zijn recht gekomen.

Europese integratie

Zondagmorgen ging men opgewekt verder met de huishoudelijke agenda. De emoties laaiden ééntjes op bij de behandeling van de resolutie Europese Integratie. Het duurde allemaal wel een beetje heel erg lang, te meer daar de meeste sprekers zichzelf en elkaar voor een niet gering gedoelte in hun gespreksbijdrage herhaalden. Voorzitter van de commissie **Gerard Haak** vormde een opmerkelijk voorbeeld van rust en deskundigheid. Eventjes echter versomberde zich zijn gezicht, toen de heer **Evenhuis** (Z.O.-Drente) via de microfoon liet weten, dat hij de resolutie onvolledig, vaag en niet voldoende doordacht vond. Hij wilde dat het h.b. de resolutie voor nader, d.w.z. betere bestudering van de zaken weer introk.

Dit speelde zich pas helemaal aan het eind van een zeer langdurige bespreking en stemming over de vele amendementen af. Geen wonder dat velen van verbazing naar 'lucht haptten, toen Evenhuis zijn opmerkelijke voorstel lanceerde. Hans Wiegel antwoordde in een overtuigend pleidooi vóór de resolutie. Kernpunt van zijn antwoord was natuurlijk: het h.b. trekt helemaal niets in.

De meerderheid van de afgevaardigden steunde het h.b.: de resolutie werd aangenomen met 39 tegen 15 stemmen, bij 9 onthoudingen. Hierna volgde de in onze vereniging even beroemde als uitstekende Friese koffietafel, waarbij het woord werd gevoerd door Evert Hoven, het nieuwe lid van de raad van beroep. Daarna is mijn pen overgenomen door collega Maarse. Voor een verantwoord overzicht van de gebeurtenissen op zondagmiddag 30 oktober 1966 raadplege men derhalve zijn indrukken.

R. M. MARCUSE

Wereldbevolkingsvraagstuk

Na de voortreffelijke lunch werd de vergadering voortgezet met de inleiding van **Fred van Bremen** over het Wereldbevolkingsvraagstuk. Afgezien van de voortreffelijke opzet van de resolutie waren er toch enkele kritische opmerkingen en wel van de heren **Meijer** (Utrecht) en **Israël** (Arnhem), die steun kregen van Rob Marcuse. De afd. Zwolle had zelfs een amendement ingediend om de woorden abortus en sterilisatie te doen wegvallen; na een zwak verweer van het h.b. werd dit amendement aangenomen. De resolutie bevolkingsvraagstuk werd tenslotte met algemene stemmen aanvaard.

(vervolg zie pag. 5)

NAAR NIEUWE PARTIJVORMEN

Er is géén crisis in onze democratie.

Er is een crisis in ons partijstelsel, en er is een crisis in de bestuurbaarheid van ons land. Dat de confessionele partijen hieraan debet zijn, staat voor mensen buiten deze partijen al lang vast. Nieuw is de ontwikkeling dat men ook binnen deze partijen er zo over begint te denken. Het optreden, maar vooral het aftreden, van het kabinet Cals-Vondeling heeft dat tenminste als pluspunt.

Nieuw is ook dat de PvdA een stuurloze kolos blijkt te zijn, waarbij „Tien over rood” en mensen als Patijn en Van der Beugel elkaar nog maar net op de politieke horizon zien staan.

Wat moet er nu gebeuren?

Eén van de beste oplossingen zou zijn als tegelijkertijd, en in onderling overleg oproepen worden gedaan om tot een nieuwe partijstructuur te komen, door bijvoorbeeld: de heren Den Uyl en Mertens voor een dogmatisch socialistische partij, de heren Toxopeus en Roolvink voor een reëel progressieve partij, en de heren Beernink en Van Rijkevorsel voor een eerlijk conservatieve groepering.

Laten zij dan vooral niet proberen om hele partijen mee te slepen naar een nieuwe groep, maar iedere Nederlander zelf laten kiezen in welke groep hij zich het beste thuis voelt. De be-

langrijkste taak van de genoemde heren zal zijn: het partij kader er toe bewegen hun oude loyaliteiten op te geven, en mee te werken aan de herstructurering van onze democratische partijen.

Het is een ambitieus, programma maar om de — zo langzamerhand misplaatste — loyaliteit van kiezers, partijleden, en vooral partij kader te doorbreken, is het absoluut noodzakelijk dat hier het beslissende initiatief niet meer uitgaat van groepen van verontrusten, die aan de randen van de grote partijen knabbelen, maar van de geaccepteerde leiders van ons politieke bestel.

Het Hoofdbestuur van de JOVD is van harte bereid hieraan mee te werken, en is niet bang voor mogelijk ledenverlies, en is evenmin bang voor het nieuwe gezicht dat door toestroming van leden uit andere groeperingen zou ontstaan.

Wij beseffen heel goed dat een reëel progressieve koers aan zal spreken bij grote delen van de KVPJ6C, de ARJOS en in mindere mate de FJGPvdA, en dat een deel van onze leden de voorkeur zou geven aan de eerlijk conservatieve groep die zij tot op heden hebben moeten ontberen.

De komende verkiezingen zullen nog — ongekend fel — op het oude partijstramien worden uitgevochten. Maar de vier jaar daarna moeten gebruikt worden voor de sanering van ons partijstelsel.

De kiezer heeft het recht nu al te weten wat hij eigenlijk kiest, en daarom moeten de politieke leiders vóór de verkiezing een indicatie geven van hun houding daarna.

Wij wensen de politieke leiders, die de moed hebben dit te doen, een succesvolle verkiezing en een lange politieke loopbaan toe.

REDACTIE

A. J. B. HUBERT

LIBERAAL BERAAD . . .

Is naar de mening van de heer F. Wagenaar noodzakelijk, om de eenheid in het liberale kamp te bewaren. Er dient evenwel op gewezen te worden, dat het in werkelijkheid niet gaat om een links-liberale partij, maar om een vrijzinnig-democratische. Om een partij die noch liberaal, noch socialistisch is en ten opzichte van deze beide groeperingen een centrumpositie inneemt. Deze nieuwe partij zal de eerste stoot moeten geven tot een drastische aanpassing van ons partijstelsel aan de eisen van de huidige democratie. De ondogmatische (= vrijzinnig) democraten zullen in dit stelsel op den duur de rol van de confessionele partijen als onmisbare schakel tussen individualisme en collecti-

visme moeten gaan overnemen, terwijl VVD en PvdA door hun scherpere stellingname rechts en links van het centrum, het aantal extreme splinterpartijen doen afnemen. Coalities zullen dan meestal bestaan uit een gematigd-conservatieve of gematigd-progressieve combinatie, eventueel aangevuld met een confessionele partij van dezelfde richting, al naar de wil van de kiezer. Om alle verwarring uit de wereld te helpen, is een volkomen nieuwe naamgeving noodzakelijk. Een nieuwe partij, is voor de reeds door professor Huizinga voorgestelde politieke driedeling, onontbeerlijk.

P. W. MEERTS

NASCHRIFT: Wij vragen ons af wat de geachte inzender nu eigenlijk wil: wenst hij de onduidelijkheid te bestrijden of gaat het hem er slechts om de duidelijkheid te bevorderen?

MOTIE

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in jaarlijkse algemene vergadering op zondag 30 oktober 1966 te Leeuwarden bijeen;

Overwegende:

dat de vrijheid van meningsuiting in elke sector van het maatschappelijk leven consequent doorgevoerd behoort te worden;

Spreek als haar mening uit: dat in Nederland algehele demonstratievrijheid een vanzelfsprekende zaak is en niet onderhevig dient te zijn aan preventief ingrijpen van gemeentebesturen; en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in jaarlijkse algemene vergadering op zondag 30 oktober 1966 te Leeuwarden bijeen;

Overwegende:

dat de verantwoordelijkheid en de consequenties ten aanzien van de gezinsgrootte primair bij de ouders hoort te liggen;

Spreekt als haar mening uit:

dat de kinderbijslag zodanig gewijzigd dient te worden dat deze een degressief en karakter krijgt; en gaat over tot de orde van de dag.

(Vervolg van pag. 4)

Zo de ouden zongen.....

Toen vond de bestuurswisseling plaats: **Hans Wiegel** en **Richard Meijer** traden af en Ineke Hubeek, Piet Veenhouwer en Maarten Lekkerkerker deden hun intrede.

Nadat **Pieter Jonker** bij zijn decharge met een staande ovatie was beloond, droeg Hans Wiegel de voorzittershamer over aan Gerard van der Meer. Ook Hans werd met een langdurig applaus beloond; volkomen terecht als men weet, dat Hans al sinds 1961 zijn partijtje in de JOVD meeblaast en gezien mag worden als een van de meest capabele en meest actieve jonge liberalen, die de JOVD groot hebben gemaakt. Als zijn buurman bemerkte ik, hoeveel werk hij — ook in het laatste stadium — heeft verzet. Hans, vanaf deze plaats: Hulde voor alles, wat je voor de vereniging hebt gedaan!

Stemverheffing

De nieuwe voorzitter **Gerard van der Meer** kreeg het al onmiddellijk moeilijk, toen de heer **Evenhuis** van de afd. Z.O.-Drente een motie indiende om de stemverheffing niet in behandeling te nemen.

Met machtige pleidooien wisten Rob Marcuse en coming-man **Meijer** (Utrecht) dit gevaar te bezweren: de motie werd met 19 stemmen voor en 31 tegen verworpen. De beide heren werden met een luid applaus beloond.

Moties

De uitspraak over de Friese taal werd uitgesteld; men achtte het beter, wanneer een sub-commissie van de commissie Recreatie en Cultuur zich hiermee nog eens diepgaander gaat bezighouden.

Verder werden nog twee moties aanvaard: een, waarbij men zich uitsprak voor vrijheid van demonstratie en een, waarin men pleitte voor het degressief maken van de kinderbijslag.

(zie boven pag. 5)

Rondvraag

Tijdens de rondvraag was het nog Rob Marcuse, die enkele opmerkingen maakte. Hij bepleitte de instelling van een commissie die zich gaat bezighouden met de **grondnationalisatie**. Naast Marcuse hebben zitting in deze commissie: de heren George Verberg, Wim Staal en ondergetekende. Nadat Hans Wiegel had uitgelegd, wat er allemaal met het **beraad** met de VVD bereikt was, sloot voorzitter Van der Meer het druk gezochte en mede daardoor geslaagde congres.

W. MAARSE NZN

HBU

HBU

Zij zijn goed op de hoogte...

van alle mogelijkheden voor een sportieve en onbezorgde vakantie. Onbezorgd, omdat zij bij onze Reisafdeling de benodigde reisdeviezen aankochten, een reisbagage- en ongevallenverzekering sloten en voor het veilig opbergen van hun waardepapieren en kostbaarheden gebruik maakten van onze safe.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

UIT ONZE ORGANISATIE

Nieuwe afdelingskrantjes

Aan de lange rij afdelingskrantjes zijn de afgelopen maand weer twee toegevoegd.

De afdeling Den Helder heeft een naar verkiezen in oranje of blauw omslag gestoken maandblad, dat onder de naam „Akkefietjes” gaat verschijnen. Het blad ziet er keurig verzorgd uit en heeft een gevarieerde inhoud.

Dat kan ook gezegd worden van het blad uit Groningen, dat echter nog geen naam heeft(!) Ik geef toe, de „Molleboon” is wat afgezaagd, maar er is toch wel iemand die iets beters kan bedenken.

Overigens: wij wensen beide afdelingen geluk met deze eerste uitgave. Veel succes!

Districtsvergadering N.H. op 26 nov. 1966 in het Gulden Vlies te Alkmaar. 15.00 uur Districtsraad.

20.00 uur mr. W. J. Geertsema over alg. politiek.

Rijswijk-Voorburg-Delft

Op 12 oktober debatteerden VVD'er Achterkamp en JOVD'er Meyer over „beginselen en praktische politiek”. De heer Achterkamp zei een regelmatige inbreng van de JOVD ook en vooral op afdelingsniveau nuttig te achten, wanneer de JOVD wensen wil realiseren. De heer Meyer vond dat de VVD gefaald had wanneer het er op aankwam wensen van jongeren te realiseren.

Zuid-Oost Drente

De heer Hofstee Holtrop, burgemeester van Sleen hield op 22 oktober een inleiding over de **sociaal-economische ontwikkeling van Drente**. Daarna volgde een vlotte discussie, waarbij de nadruk werd gelegd op de sociale ontwikkeling.

District Noord-Holland

Op 20 oktober is het bestuur van het district Noord-Holland gekozen. Het bestaat uit de volgende leden: J. Sevenhuysen (voorzitter), G. van Dijk (vice voorzitter), mej. A. Goudsmit (secretaresse), W. Staal (penningmeester) en mej. E. Poutsma (lid). Veel succes.

Den Helder

De afdeling Den Helder belegde op 22 oktober een **landbouwstudiedag**. Mr. Van Riel sprak over de actuele politiek, de heer Tuynman gaf een uiteenzetting over de moeilijkheden in landbouw en middenstand.

Helaas was het aantal belangstellenden niet zo groot, ondanks dat de Hielders „de boer op” waren gegaan.

Zuidlaren

Op 23 september sprak Mr. J. W. Boonk voor de afdeling Zuidlaren over de „Opening van de Staten Generaal”, op 28 oktober wijdde men zich aan het congres en op 12 november was er de traditionale propaganda-feestavond, opgeluisterd door de aanwezigheid van **redenaar Hans Wiegel**. De afdeling Zuidlaren blijft actief!

Haarlem/IJmond

Op 29 oktober sprak voor de afdeling Haarlem/IJmond de heer **Geertsema**. Hij is tegen het districtenstelsel, is van mening dat het contact kiezer-gekozen slecht is, voor vervroegde verkiezingen, wenst dat de VVD weer in de regering komt, wil dat de kiezer wat te zeggen heeft over het te voeren beleid.

Van Ed van Thijn zullen de Haarlemmers op 28 oktober ongetwijfeld andere geluiden hebben gehoord!

Den Haag

Sinds 26 oktober heeft Den Haag een **nieuw bestuur**. De voorzitter is J. van den Berg, hij wordt bijgestaan door F. Jager, C. H. van Dalzen, A. de Vries, J. Wiertsema en E. Pasveer. Daarna hield Paul Meerts een rede over radicale verandering van het partijenstelsel. D'66 is volgens hem een centrum-partij. Zijn zienswijze viel sommige Hagenaars nogal „koud op de maag”.

Utrecht

De zeer actieve afdeling Utrecht heeft tweede-kamerlid **Berkhouwer** naar Utrecht gehaald. Onderwerp: Europa. De heer Berkhouwer is bij uitstek deskundige. Een goede gedachte om op deze wijze de discussie over de resolutie achtergrond te verschaffen. Jammer, dat de opkomst matig was.

Zwolle

Drie liberalen bekampten elkaar in Geitenbeek; VVD'er **Talsma**. D'66'er **Zeevalking** en JOVD'er **Van der Meer**. De talrijke toebehoorders hebben gemerkt dat er nog wel meningsverschillen bestaan. Belangwekkendste uitspraak: „D'66 is de nieuwe vrijzinnig-democratische partij”. (Zeevalking). Dus toch liberalen?

Zutphen

Onder leiding van voorzitter **Jan Kuyper** trekt de afdeling Zutphen er weer hard aan. Resultaat: verdubbeling van het ledental in een jaar. Prima prestatie!

De afdeling reageerde vlot op de kabinetscrisis. In een motie, aangenomen op 14 oktober, eist de afd. Zutphen vervroegde verkiezingen.

Zeist

VVD'er Staal en democratisch-republikein Verschoor discussieerden in Zeist over de vraag **Monarchie of Republiek**. De heer Verschoor wil niet alleen een republiek, maar bv. ook afschaffing van de Eerste Kamer en referendum.

Hij was niet erg overtuigend en kreeg — toepasselijk — een Oranje-kalender mee naar huis.

Betuwe

Ernst Cazemier hield voor de **afdeling Betuwe** op 7 oktober een inleiding over de Europese integratie. Informatie werd daarna nog wat verder gepraat. De opkomst was goed, maar er waren geen mensen van naburige afdelingen. Volgende maal beter.

Groningen

De afdeling Groningen verraste met een keurig verzorgde eerste aflevering van een nieuw afdelingsorgaan. Op 24 oktober sprak in Frigge **Mr. K. van Dijk** over de actuele politieke zaken. Hij was zo vriendelijk Mr. Toxopeus te vervangen.

De avond werd volgens goed-noordelijk gebruik besloten met een geanimeerd feest.

Doorn

De afdeling Doorn had voor 21 oktober de voorlopig secretaris van D'66 drs. C. E. Visser (journalist, Parool) en Hans Wiegel uitgenodigd. Onder de aanwezigen bevonden zich een wethouder (PVDA) van Doorn, de heer van Os, voorzitter van de CNVP, Nederlands enige eenmanspartij en vele VVD en JOVD leden uit de omliggende gemeenten. De buitengewone lezing van drs. Visser en de goede 10 minuten durende uiteenzetting van Hans Wiegel vormden de basis voor een eneroverende discussie. De uitslag van deze discussie kan men „lezen” in de grote verbazing van het bestuur, toen het de volgende dag hoorde van de onverantwoordelijke stap van D'66 tot oprichting van een partij!

District Noord-Holland

Eén week voor het Congres heeft het district Noord-Holland zijn eerste bijeenkomst van het nieuwe seizoen gehouden.

In „De Rode Leeuw” te Amsterdam is een Algemene Ledenvergadering belegd, tijdens welke een ingrijpend gewijzigd districtsbestuur is verkozen. Jan Sevenhuysen uit Den Helder werd voorzitter, andere bestuursleden zijn: Emy Ponsma, Ada Goudsmit, Wim Staal en George van Dijk.

In aanwezigheid van JOVD-vicevoorzitter Meijer werd intensief gediscussieerd over de zakelijke gang van zaken in het district. Met name van de kant van de afdeling Haarlem-IJmond werden „harde noten gekraakt”.

Jan Sevenhuysen zegde een diepgaande analyse van de financiële en programmatische mogelijkheden van het district toe.

Het is te hopen dat het verkleinde district Noord-Holland (provincie Utrecht is onlangs afgesplitst) onder het nieuwe bestuur een gezonde, actieve toekomst tegemoet gaat.

ATTENTIE

Nieuws voor de afdelingspagina moet voortaan gezonden worden aan

**Mej. C. W. Hubeek
Nieuwe Parklaan 155
Scheveningen**

De afdelingen worden dringend verzocht convocaties en verslagen van de afdelingsbijeenkomsten zo vroeg mogelijk in te zenden. Alleen dan kan plaatsing gegarandeerd worden.

EUROPESE INTEGRATIE

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in jaarlijkse algemene vergadering op zondag 30 oktober 1966 te Leeuwarden bijeen;

Overwegende:

- dat door de integratie van Europa een belangrijke bijdrage kan worden geleverd tot vermindering van de spanningen in de wereld en bevordering van de geestelijke en materiële ontplooiing van de mens;
- dat ten aanzien van de concrete vormgeving aan deze integratie verschillende visies bestaan, terwijl de bestaande Europese verdragen niet de realisatie van één van deze visies verzekeren;
- dat de Europese integratie op economisch gebied enige resultaten heeft afgeworpen, welke echter niet voldoende zijn om voortgaande integratie te waarborgen;
- dat het uit democratisch gezichtspunt een ongewenste ontwikkeling is, dat onzekerheid zowel de nationale regeringen als parlementen bevoegdheden afstaan aan de uitvoerende organen der EEG, zonder dat daar anderzijds een toename van de bevoegdheden van het Europese parlement tegenover staat;

Constaterende:

dat het integratie-proces meerdere malen onderbroken is geweest door crises, waarvan de laatste in 1965 is uitgebroken;

Spreekt als haar mening uit:

A. ten aanzien van de lange termijn:

- dat het doel van de Europese integratie moet zijn de vorming van een op supranationale basis politiek verenigd, democratisch Europa, dat open staat voor alle Europese democratiën;
- dat dit verenigde Europa met kracht zal moeten streven naar nauwe samenwerking met communistische en niet-communistische landen teneinde de wetenschappelijke, technische, economische en culturele ontwikkeling te stimuleren, de ontwapening te bespoedigen en de inspanningen ten behoeve van de ontwikkelingslanden aanzienlijk uit te breiden, om hierdoor de vrede en vooruitgang in de wereld te bevorderen;

B. ten aanzien van de korte termijn:

- met betrekking tot de economische integratie:
 - dat gestreefd moet worden naar de voltooiing van de economische gemeenschap, zoals voorgeschreven door de verdragen van Rome en Parijs waarbij iedere schending van het Verdrag met kracht moet worden bestreden en eventueel aan het Europese Hof moet worden voorgelegd;
 - dat in verband hiermee alle concurrentie-valsensende overheidsmaatregelen, zoals verschillen in mededingings- en douanewetgeving, moeten worden afgebroken alsmede een harmonisatie van de belastingstructuur en een gemeenschappelijk beleid op het gebied van de landbouw, het vervoer, de energie en de handelspolitiek tot stand moeten worden gebracht;
 - dat het gemeenschappelijk economisch beleid gericht dient te zijn op verhoging van de maatschappelijke efficiency, onder vermindering van kunstmatige instandhouding van onrendabele bedrijfstakken, voor zover sociaal verantwoord;
 - dat de mogelijkheden tot het afsluiten van associatie-akkoorden verruimd dienen te worden, in die zin dat discriminatie ten opzichte van niet-geassocieerde ontwikkelingslanden zo spoedig mogelijk komt te vervallen;
- met betrekking tot de politieke integratie:
 - a. dat het Europese parlement op directe wijze moet worden verkozen (in plaats van door en uit de nationale parlementen van de lid-staten);
 - b. dat het Europese parlement gezamenlijk met de drie uitvoerende organen van EGKS, EEG en Euratom de wetgevende macht moet uitoefenen;
 - c. dat de drie uitvoerende organen terzake van het door hen gevoerde beleid rekening en verantwoording moeten afleggen aan het Europese parlement (in plaats van jaarlijks verslag uit te brengen);
 - d. dat de onafhankelijke positie van de drie uitvoerende organen ten opzichte van de lid-staten gehandhaafd dient te blijven;
 - dat een liberale partij op Europees niveau moet worden opgericht met een programma dat kan worden onderschreven door de liberale partijen in de EEGF-landen en in de landen die lid willen worden;
 - dat gestreefd moet worden naar toetreding van democratische Europese landen tot de Europese gemeenschappen;
 - dat het initiatief genomen dient te worden tot een multilateraal politiek overleg tussen de democratische landen van West-Europa over zowel de toekomstige Europese samenwerking als de belangrijke vraagstukken van de wereldpolitiek;
- met betrekking tot de maatschappelijke integratie:
 - dat gestreefd moet worden naar een wederzijdse erkenning van opleidingen;
 - dat invoering van één voertaal sterk aanbevolen moet worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

WERELDBEVOLKINGSVRAAGSTUK

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in jaarlijkse algemene vergadering op zondag 30 oktober 1966 te Leeuwarden bijeen;

Overwegende:

- dat honger en armoede waaronder een aanzienlijk deel van de wereldbevolking lijdt, onder meer als gevolg van een te groot bevolkingsaccres, humanitair onaanvaardbaar is en derhalve bestreden moet worden;
- dat de toenemende bevolkingsdruk in diverse delen van de wereld mede oorzaak kan zijn van het uitbreken van oorlogen;
- dat in vele landen de zo noodzakelijke economische en culturele ontplooiing geremd wordt door de bevolkingsgroei;
- dat de resultaten van de ontwikkelingshulp in vele gevallen door de snelle bevolkingstoename weer grotendeels worden tenietgedaan;

Spreekt als haar mening uit:

dat mondiaal:

- in het kader van de Verenigde Naties gestreefd dient te worden naar een wereldomvattende organisatie die de nationale regeringen helpt bij het uitvoeren van geboorteregelingprojecten;
- de nationale regeringen wordt aanbevolen een te snelle bevolkingsgroei tegen te gaan teneinde haar bevolking op een hogere levensstandaard te brengen;
- met kracht de ontwikkelingshulp gestimuleerd moet worden;
- Een gelijkberechtigde positie van de vrouw moet worden nagestreefd;

dat ten aanzien van de nationale regeringen:

- geboorteregelingprojecten moeten worden ontworpen op basis van een meerjarenplan, waarbij een keuze kan worden gemaakt uit alle ter beschikking staande methoden;
- deze projecten slechts met de vrijwillige medewerking van de directe betrokkenen mogen worden uitgevoerd op basis van uitgebreide voorlichting omtrent middelen en methoden en hun resultaten;
- gestreefd dient te worden naar meer en beter onderwijs, waarbij het invoeren van de leerplicht wordt aanbevolen;

dat in Nederland:

- een positieve houding van de regering is vereist ten aanzien van de hulp bij het oplossen van het bevolkingsvraagstuk in internationaal verband;
 - een inbreng hierbij wordt verwacht van de NVSH en andere particuliere en kerkelijke instellingen op het terrein van de sexuele voorlichting;
 - de stichting van een wetenschappelijk instituut ter bestudering van bevolkingsvraagstukken moet worden toegejuicht;
- en gaat over tot de orde van de dag.

dAGENDAg

NOVEMBER

- 29 Tilburg
Kath. Ec. Hogeschool: Teach-in over ontwikkelingshulp. Voor de VVD: Hans Wiegel.

DECEMBER

- 2 Tiel
Hans Wiegel spreekt.
- 8 Deventer
H. Wiegel spreekt tijdens de oprichtingsbijeenkomst van de afdeling Deventer.
- 10 Hilversum
HJB Hilversum. Hans Wiegel spreekt over: Humanisme en Liberalisme.
- 10 Zeist
Propaganda-feestavond. In Boschiust. Optreden van Karin Kent.
- 12 Groningen
Traditionele boerenkoolmaaltijd. Aanvang 19.00 uur.
- 14 Leiden
Hans Wiegel spreekt voor onze afdeling.
- 16 Den Helder
Afdelingsbijeenkomst.
- 16 Emmen
Forum van 5 jongerenorganisaties. Zaal Ten Cate, 20.00 uur.
- 21 Haarlem/IJmond
De oud-landelijk-voorzitters der JOVD R. A. Heyting en H. Wiegel debatteren over D '66.
- 22 Utrecht
Afdelingsbijeenkomst. Spreker: drs. H. Roemers, oud-voorzitter van het NVV.

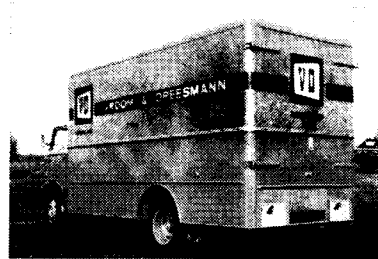
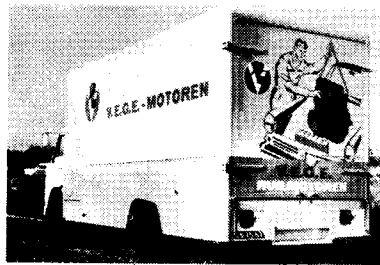
J. BURGERS EN ZN. N.V.

CENTRALE VERWARMING

WIJCHEN

TEL. (08894)-2316

gesloten aluminium carrosserieën...

...bouwt Paul en van Weelde N.V. voor elk gewenst vervoer, ook speciale carrosserieën voor koel- en vriestransporten, in zeewaterbestendig aluminium. Van Weelde's aluminium carrosserieën behoren tot de beste van Nederland en worden gebouwd in het onovertroffen „Alusuisse” systeem. LAADBAKKEN: Naast onze steeds toenemende productie van gesloten carrosserieën bouwen wij de open laadbakken en de laadbakken met huifconstructie voor het traditionele vervoer of als containers voor het vervoer overzee. De dekkleden worden in eigen bedrijf vervaardigd. CABINES: bouwen wij nog op elk merk chassis, zowel voor normaal- als voor frontbesturing o.a. op Volvo en Scania-Vabis, met inbegrip van volledige slaap- of semi-slaapcabines.

CARROSSERIEFABRIEK
PAUL & VAN WEEDELDE N.V.

S-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803) 2841 (3 LIJNEN)

VEERSE DIJK 187, HENDRIK-IDO-AMBACHT

Telefoon (01858) 3044 (3 lijnen)

na 18 uur (030) 713828 en (01850) 27792

Scheeps-
reparatie-
bedrijf

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM-7

TELEFOON Nos.: 266038 - 266490

TELEFOON NA 6 UUR 274863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL”

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Vuurvaste stenen in alle soorten

„MOLISOL” moler isolatiestenen

Vuurvaste isolatiestenen

Zuurvaste stenen

„PRODORITE” chemisch bestendige
produkten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
& Zonen

↓
Bagger-,
Grond-,
ijs- en
Glooiing
werken

ZALTBOMMEL
TELEFOON 594

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

N.V. Aannemersbedrijf

Kortenaerstraat 3

ZWIJNDRECHT

v/h J. STAM

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en
buitenland, als U op een goed
ochtendblad geabonneerd bent.
Terwijl U slaapt, stroomt nieuws
binnen uit het gehele land en uit
alle delen der wereld. Het Alge-
meen Dagblad wordt 's nachts ge-
drukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten
(o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-
pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

L. SMIT & ZOOON
KINDERDIJK

voor

Baggermaterieel

Zeesleefboten

Alg. Scheepsbouw

F. ONNES & ZOOON

WED. W. DE WITTE - GRONINGEN

de oude naam
voor goede wijn